

működött, de aztán csődbe került ismét, mígnem 1871-ben végérvényesen árverezésre nem került.

A bányát különböző cégek működtették tovább, de egyre kevesebb haszonnal 1894-ig. Privátéletéről annyit lehet elmondani, hogy 1839-ben nősült Gyergyóban, neje a gazdag Lázár Antal lánya Anna /1815-?/. Házasságukból született három gyermekéről tudunk: Miklós /1841-?/, Mária /1843-?/, Anna /1847-?/. Még születtek gyermekek Székelykeresztúron, de ezekről nincs dokumentálható írásanyag.

Zakariás Antal 1869 végén agyvérzést kapott és lebénult. Felesége gondos ápolása ellenére sem jött helyre ebből a komoly betegségből és 1871-ben váratlanul elhunyt a székelykeresztúri kúriájukon.

folytatjuk
dr. Száva Tibor Sándor, Bécs

Örmény katolikus egyházunk hírei

Dr. Erdő Péter Bíboros, Érsek kinevezte *dr. Leszkovszky Pál* atyát plébániai kormányzónak az örmény katolikus templomunkba. Felállt a plébános segítésére szolgáló 5 tagú ideiglenes Gondnokság is, amelynek tagjai ideiglenes kinevezést kaptak az Érsek úrtól: Zakariás Antal Dirán, Kirkósa Gyula, Wertán Zsoltné, ifj. Vákár Tibor és ifj. Zárug Béla.

Az Örmény Katolikus Plébánia működéséhez, az Orlay u-i ingatlan állagmegóvásához szükséges pénzeket, adományokat az alábbi bankszámlára lehet befizetni: OTP Bank, Örmény Katolikus Lelkészség 11707024 - 20005210.

A Gondnokság és a Plébánia működéséről rövidesen bővebben tájékoztatjuk az olvasókat.

Szerkesztőség

„Örmény ház” Gyulán

Gyula város központjában - a Százéves cukrászda mögött - a Jókai u. 4. sz. alatti házat a köznyelv „örmény ház” megjelöléssel is említi. A házat egyébként Ladics-ház néven ismerik legutolsó tulajdonosának családneve nyomán. Késő-barokk stílusban épült 1801-ben, mai formáját az 1870-es átalakítás során nyerte el. A ház történetéhez négy család kapcsolódik, mindegyik más-más nemzetet képvisel.

Az épületet 1849-ben *Sztojanovics Szilárd* (1806-1880) görög kereskedő vette meg. Az ő Krisztina nevű leányát feleségül vette *Ladics György* ügyvéd 1863-ban. Szarvasi származású, így feltehetően szlovák gyökerekkel rendelkezett. A fia, *Ladics László* - szintén ügyvéd - 1892-ben feleségül vette *Kliment Katalint* (1869-1949). A Kliment család osztrák eredetű, a családból Gyula (1836-1906) 1868-ban nősült. Felesége *Csausz Szidónia* (1849-1917), édesapja *Csausz Lajos* (1806-1866) gyulai orvos volt, a neves örmény származású orvosprofesszor, *Csausz Márton* (1796-1860) unokatestvére. Csausz Márton volt Csausz Szidónia keresztapja. A ház a Ladics ágon öröklődött, s íme a családban görög- szlovák-osztrák- örmény vér keveredett.

A ház történetéről könyvecske jelent meg *Bencsik János - Bugár - Mészáros Károly* szerzőpáros tollából *Gyula - Ladics-ház* címmel. (Tájak- korok-múzeumok kiskönyvtára. 344. kötet, 1989.) Az épület ma múzeum, mely bepillantást enged a gyulai polgárok XIX. századi világába. A mai berendezésben vannak Csausz Lajos hagyatékából.

Az első szövegközti kép aláírása: Kliment, Ladics, Csausz családtagok 1897-ben. A kaputól számított második szoba, a szalon. A benne levő neocopf stílusú garnitúra Kliment

Gyula és Csasz Szidónia hagyatékából való, de van egy tabernákulum alakú szekrény (amelyet az oltárokra szoktak helyezni), ez még Csasz Lajosé volt, de itt látható az ő „aszklepiánus kígyóbotja” is. (A kígyó az orvostudomány szimbóluma, a boton csavarodik). Több portréját is itt láthatjuk.

Gyulán több örmény vonatkozású emlék is látható. Ez a ház mutatja, hogy különböző nemzeti gyökerekkel rendelkezők milyen szépen illeszkedtek be a város polgárainak a társadalmába.

Dr. Sasvári László

Szervátiusz Jenő díj

1983. február 18-án a Vigadó Galériában nagyszabású kiállítást rendeztek a 80 éves *Szervátiusz Jenő* tiszteletére. A csodálatos helyszín és a csodálatos szobrok életre szóló élményként maradtak meg bennem.

Szervátiusz Jenő a modern faszobrászat egyik legkiválóbb képviselője volt. Drámai stílusa a népi művészetben gyökerezik.

1903. július 4-én született Kolozsvárott. A fafaragás mesterségét már korán elsajátította. 1925-ben Párizsban tanul az École Libre szabadiskolában, majd szülővárosában folytatja tanulmányait a Belle Arte Művészeti Iskolában.

1929. tavaszán a Hivatalos Szalon kiállításán díjat nyer. 1933-ban szabadiskolát nyit Kolozsvárott.

1933 óta rendszeresen kiállít egyéni és csoportos, belföldi és külföldi tárlatokon.

Bejárta Erdélyt, Nagybányán, Gyergyószentmiklóson, Csíkmenaságon és Csíksomlyón élt és dolgozott.

A Kolozsvári Művészeti Intézetben mintázást tanít. Kőben, márványban, de leginkább fában dolgozik. Köztéri művei állnak Farkaslakán, Csíkmenaságon, Pápan, Székelyudvarhelyt.

Műveit múzeumok és magánygyűjtemények őrzik. Műveinek száma ezernél többre tehető.

„Különálló jelenség Szervátiusz Jenő... munkáiból komoly és gazdag lélek szól hozzánk, az erdélyi hegyvilág és fanyílág nehéz sorsosai az élet barázdáival... ”

(Lyka Károly 1937)

„A modern magyar faszobrászat legnagyobb erejű, legegységibb formavilága, s egyben legnagyobb képviselője az erdélyi Szervátiusz Jenő, a székely balladák modern költője. De költeményeit szobrokká mintázza és faragja.”

(Nagy Zoltán 1941)

„Szervátiusz Jenő emberi megértést, jóságot keresett, szeretetre vágyott, s azt az egyszerű nép közt meg is találta.”

(Művészet 1978/8)

„Az a tisztesség, szenvedély és őszinteség, melyet Szervátiusz öt évtizedes fejlődésének csaknem minden fokán tanúsított, záloga annak..., hogy életművét tartós és egyetemes értéké teljesítse ki...”

Fatörzsekre rótt csodálatos emberséget hozott létre... a feledés nem fogja eltemetni és a múlt idő nem fogja megsemmisíteni őket.”

(Sorbán Raoul 1973)

Szervátiusz Jenőt nyolcvanéves korában 1983-ban az Úr magához szólította.